

Kamerleden voor Raad van Europa in Straatsburg

25 januari 2019

Van 21 tot en met 25 januari waren negen leden van de Staten-Generaal met hun collega's van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa in Straatsburg. Het betrof de Eerste Kamerleden [Mart van de Ven](#) (VVD; delegatieleider), [Reina de Bruijn-Wezeman](#) (VVD), [Tiny Kox](#) (SP), [Ria Oomen-Ruijten](#) (CDA), [Henk Overbeek](#) (SP), [Petra Stienen](#) (D66) en [Tineke Strik](#) (GroenLinks) en de Tweede Kamerleden [Pieter Omtzigt](#) (CDA) en [William Moorlag](#) (PvdA). Naast de vele debatten en overleggen had de delegatie in Straatsburg een ontmoeting met Jan Kleijssen, directeur Information Society and Action against Crime bij de Raad van Europa, tevens voorzitter van de taskforce die voorstellen voor de komende tien jaar Raad van Europa voorbereidt.

Deelname van de Russen in de Assemblee

Bij het begin van het vergaderjaar was er discussie over de deelname van de Russische delegatie. Dat was voor de vijfde keer. Het conflict is ontstaan na de illegale annexatie van de Krim door Rusland in 2014 en het militaire conflict in Oost-Oekraïne. Rusland betaalt sinds 2017 geen contributie meer aan de Raad van Europa uit onvrede over opgelegde sancties door de Assemblee. Bij de opening van het nieuwe jaar hadden alle delegaties geloofsbrieven overhandigd, met uitzondering van de Russische, zoals was verwacht. Het debat op 21 januari ging dan ook over de te nemen maatregelen over het wegblijven van de Russen bij de vergaderingen en het niet-betalen van de contributie. Mart van de Ven uitte namens de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE) zijn teleurstelling dat de Russische Doema de handreiking van de 'Rules' commissie niet had opgepakt. Deze commissie had de zogeheten 'sanctielijst' aangepast, waardoor de Russen na overhandiging van de geloofsbrieven weer zouden mogen stemmen voor de nieuwe Secretaris Generaal van de Raad van Europa later dit jaar, de rechters en de mensenrechtencommissaris. Tiny Kox stelde namens Verenigd Europees Links (UEL) dat niet de Secretaris Generaal verantwoordelijk is voor de zorgelijke situatie van de Raad van Europa, maar twee lidstaten. Namelijk Rusland die weigert de contributie te betalen en het Verenigd Koninkrijk dat tegen een reële verhoging van de contributie is, aldus Kox.

Magnitsky-wet

In het plenaire debat op 22 januari over de dood van de Russische advocaat Sergei Magnitsky en de strijd tegen straffeloosheid sprak Henk Overbeek zich namens Verenigd Europees Links (UEL) uit tegen het rapport. Het is niet goed om de dood van Magnitsky en de oproep aan lidstaten voor wetgeving op dit terrein met elkaar te vermengen, betoogde hij. Wel deelde hij de opinie van het rapport dat de dood van Magnitsky onvoldoende is onderzocht. Pieter Omtzigt stelde dat zolang Rusland zijn dood niet onderzoekt, hiertoe moet worden opgeroepen. De Assemblee nam het amendement van Omtzigt en Stienen over om waardering uit te spreken voor het initiatief van Nederland om in EU-verband sancties in te voeren, maar de EU dient wel de naam Magnitsky-wet te blijven gebruiken.

Shariawet versus Europese Conventie Mensenrechten

In het debat op 22 januari over shariawetgeving versus de Europese mensenrechtenconventie benadrukte Petra Stienen namens de ALDE dat de 1990 Caïro Verklaring inzake mensenrechten en islam niet overeenkomt met internationale

mensenrechteninstrumenten. Zij stelde dat uitzonderingen vanuit culturele of religieuze overwegingen niet te rechtvaardigen zijn. Op voorstel van Pieter Omtzigt werd de resolutie op een aantal punten aangescherpt. De Assemblee is het expliciet met het Hof eens dat de sharia onverenigbaar is met de democratie. Verder is de sharia niet verenigbaar met de vrijheid van meningsuiting en het recht op trouwen. Ook moeten landen waaronder Turkije en Azerbaidzjan in 2020 terug rapporteren over hun maatregelen op punten waar shariaraden de mensenrechten nu aantasten.

Spoeddebatten

Henk Overbeek en Tiny Kox spraken in het spoeddebat op 24 januari over de crisis in de zee van Azov hun steun uit voor de gebalanceerde resolutie, waarin Rusland wordt opgeroepen om de Oekraïense zeelieden onmiddellijk vrij te laten en zowel Rusland als Oekraïne het bilaterale verdrag over het gebruik van de zee te respecteren. In het daaropvolgende spoeddebat over de verslechterende toestand van oppositieleden in Turkije riepen Tiny Kox en Tineke Strik Turkije op om maatregelen te nemen om de rechtsstaat te herstellen, waaronder parlementaire immuniteit en onafhankelijke rechtspraak.

Ontnemen nationaliteit in strijd tegen terrorisme

Op vrijdag 25 januari werd het rapport over het ontnemen van nationaliteit in de strijd tegen terrorisme van Tineke Strik met een grote meerderheid aangenomen. Strik bepleitte dat in de strijd tegen terrorisme staten maatregelen moeten nemen die zowel effectief zijn als overeenkomen met de mensenrechten. Dat dit niet mag leiden tot stateloosheid, vinden ook Overbeek en Van de Ven die zich in het debat uitspraken. Van de Ven maakte daarbij de kanttekening dat terroristen in principe hun nationaliteit ontnomen mag worden.

Voorkomen van marteling

Reina de Bruijn-Wezeman steunde in het slotdebat op 25 januari de oproep aan parlementen om de uitvoering te promoten van de aanbevelingen van de commissie die toeziet op marteling in gevangenissen (CPT). Tineke Strik merkte op dat parlementsleden zelf ook meer kunnen doen, bijvoorbeeld gevangenissen bezoeken.

Side events

Omtzigt organiseerde een side event over sharia en mensenrechten en één getiteld Azerbeidjaanse kleptocratie: onderdrukking en lidmaatschap van de Raad van Europa. De Bruijn-Wezeman sponsorde in het kader van haar rapport over gedwongen maatregelen in de psychiatrie, het tonen van de film "55 steps". Deze ging over een psychiatrische patiënt, Eleonor Riese, die streed tegen gedwongen behandeling. Stienen en Van de Ven ontvingen apart van elkaar een groep jongeren van het Model European Parliament uit Limburg, die op werkbezoek in Straatsburg waren om kennis te maken met de Raad van Europa.

Overige

In de commissie voor het reglement van orde, immuniteit en institutionele zaken ('Rules Committee') lichtte de heer Jagland, secretaris Generaal van de Raad van Europa, zijn bezuinigingsplannen voor de organisatie toe. Mart van de Ven, rapporteur voor het budget van de Raad van Europa, stelde voor om ook de zogenaamde 'third party cession' te onderzoeken waarbij de schuldvordering die de Raad van Europa heeft op Rusland wordt verkocht aan een derde.

Benoemingen

Ria Oomen is herbenoemd als voorzitter van de commissie Politieke Zaken en Democratie en Van de Ven tot vice-voorzitter van de 'Rules' commissie. Pieter Omtzigt is gekozen als vice-voorzitter van de nieuwe subcommissie Kunstmatige Intelligentie en als plaatsvervangend rapporteur Moneyval in de Juridische commissie. Hij neemt dit laatste over van Mart van de Ven, die dit de afgelopen twee jaar was. Strik is aangesteld als rapporteur over 'push back' praktijken, waarbij asielzoekers vanaf de grens worden weggestuurd zonder toegang tot een asielprocedure.

Aangenomen teksten

[Hier](#) vindt u een overzicht van de tijdens deze sessie aangenomen rapporten, resoluties en aanbevelingen van de PACE.